

वन विभाग

प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख) महाराष्ट्र राज्य, यांचे कार्यालय

O/o Principal Chief Conservator of Forests (HoFF), Maharashtra State

Phone No.- 0712-2560953

प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) महाराष्ट्र राज्य,

E-mail - pccfwlmgp@mahaforest.gov.in

Principal Chief Conservator of Forest (Wildlife) Maharashtra State

Website - www.mahaforest.gov.in

"Van Bhavan", 3rd Floor, Ramgiri Road, Civil Lines, Nagpur - 440 001.

क्रमांक कक्ष-२३(२)/वजी/सर्व्हे/प्र.क्र.९८/४७३९/२०२२-२३, दिनांक १६/०३/२०२३

प्रति,

प्रधान सचिव (वने),
महसूल व वनविभाग,
मंत्रालय, मुंबई-३२.

विषय - गुगलडोह मॅंगनीज ओर (Guguldoh Manganese Ore) ब्लॉक करिता ९९.९५ हे. वनजमीन मानेगाव ता. रामटेक, जि. नागपूर येथे खाणकामाकरीता वळती करणेबाबतचा प्रस्ताव.
(पेंच व्याघ्र प्रकल्प-नवेगांव नागझिरा व्याघ्र प्रकल्प - उमरेड-पवनी क-हांडला अभयारण्य व्याघ्र भ्रमणमार्ग)

संदर्भ - अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) पूर्व, नागपूर यांचे कार्यालयीन पत्र क्र. कक्ष-१(ब)/सर्व्हे/२२-२३/८०८, दिनांक १०/०२/२०२३.

राष्ट्रीय उद्यान/अभयारण्य/व्याघ्र भ्रमण मार्ग/ पर्यावरण संवेदनशील क्षेत्रात वनेत्तर काम करण्यासाठी भारत सरकार, पर्यावरण व वन मंत्रालय, यांचे पत्र क्रमांक F.No. 6-30/2019-WL, दिनांक २१/०७/२०२२ अन्वये सुधारीत मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केलेल्या आहेत.

विषयांकित प्रकरणी गुगलडोह मॅंगनीज ओर (Guguldoh Manganese Ore) ब्लॉक करिता ९९.९५ हे. वनजमीन मानेगाव ता. रामटेक, जि. नागपूर येथे खाणकामाकरीता वळती करणेबाबतचा प्रस्ताव अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) पूर्व, नागपूर यांनी संदर्भीय पत्रान्वये शिफारसीसह या कार्यालयास सादर केलेला आहे. सदर प्रस्तावास राष्ट्रीय वन्यजीव मंडळाच्या स्थायी समितीची मान्यता आवश्यक आहे. प्रस्तावित प्रकल्प प्रथम राज्य वन्यजीव मंडळाचे विचारार्थ व अनुमोदनार्थ ठेवणे आवश्यक आहे.

सदर प्रस्तावांतील ठळक बाबी खालील प्रमाणे आहेत .

- प्रस्तुत प्रकल्प १०५.०० हे. क्षेत्रावर प्रस्तावित आहे.
- प्रस्तावित १०५.०० हे. क्षेत्रापैकी ९९.५५ हे. वनक्षेत्र (संरक्षित वन PF) आहे.
- ९९.५५ हे. वनक्षेत्रापैकी ३८.५५४ हे. वनक्षेत्र हे पेंच व्याघ्र प्रकल्प-नवेगांव नागझिरा व्याघ्र प्रकल्प - उमरेड-पवनी क-हांडला अभयारण्य या भ्रमणमार्गात आहे.
- प्रकल्पाचे स्थळ वनखंड क्र. २९३ मध्ये आहे.

- सदर प्रकल्प पेंच व्याघ्र प्रकल्पाचे गाभा क्षेत्रापासून ९.१०० कि.मी. आणि बफर क्षेत्राचे सीमेपासून ५.४०० कि.मी. दूर आहे.
- सदर प्रकल्पासाठी एकुण ३५७०३ वृक्षतोड प्रस्तावित असून, त्यापैकी १४९७० वृक्षतोड व्याघ्र भ्रमणमार्गातील आहे.
- सदर प्रस्तावात कोणत्याही संरक्षित क्षेत्राचा अथवा पर्यावरण संवेदनशील क्षेत्राचा अंतर्भाव नाही.
- प्रस्तावित क्षेत्र हे कोणत्याही संरक्षित क्षेत्रात किंवा पर्यावरण संवेदनशील क्षेत्रात नसले तरी सदर प्रकल्पाचे क्षेत्र पेंच व्याघ्र प्रकल्प-नवेगांव नागझिरा व्याघ्र प्रकल्प - उमरेड-पवनी क-हंडला अभयारण्य व्याघ्र भ्रमणमार्ग येत आहे.
- वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम, १९७२ चे कलम ३८-० (१) (g) अनुसार प्रस्तुत प्रकल्प व्याघ्र भ्रमणमार्गात येत असल्याने, राज्य वन्यजीव मंडळ तसेच राष्ट्रीय वन्यजीव मंडळाच्या स्थायी समितीची मान्यता घेणे प्रकल्प यंत्रणेस बंधनकारक आहे.
- प्रस्तावासोबत प्रकल्प यंत्रणेने प्रस्तावित स्थळाचे ड्रोनद्वारे घेतलेले चित्रीकरण व छायाचित्र सीडी स्वरूपात सादर केलेले आहेत.
- सदर प्रकल्प, प्रकल्प यंत्रणेने परिवेश या संकेत स्थळावर ऑनलाईन सादर केलेला आहे.
- प्रकल्पाची एकुण किंमत अंदाजे रु. १८.३४ कोटी असून, त्यापैकी रु. ७.०० कोटी रक्कम व्याघ्र भ्रमणमार्गातील आहे.
- प्रस्तुत प्रस्ताव राज्य वन्यजीव मंडळाचे १९ व्या बैठकीमध्ये मंडळाचे निर्णयार्थ सादर करण्यात आलेला होता. सदर प्रस्तावावर मंडळाने खालीलप्रमाणे निर्णय दिलेला होता.
“नामांकित आणि या क्षेत्रात तज्ञ असलेल्या संस्थेकडून संपूर्ण उपशमन आराखडा तयार करून संपूर्ण प्रस्ताव सादर करण्याची मंडळाने सूचना करून सर्व पुर्ततेनंतर प्रस्तावावर विचार करण्याचे ठरविले आणि सदर प्रस्तावाची शिफारस पुढे ढकलली.”

राज्य वन्यजीव मंडळाचे सुचनेप्रमाणे प्रकल्प यंत्रणेने संचालक, प्रशासन विकास आणि व्यवस्थापन, चंद्रपूर वन अकादमी, चंद्रपूर यांचेकडून उपशमन आराखडा तयार करवून घेतला असून, संचालक, प्रशासन विकास आणि व्यवस्थापन, चंद्रपूर वन अकादमी, चंद्रपूर यांनी त्यांचे दिनांक ०८/१२/२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये प्रस्तुत आराखडा मुख्य वन्यजीव रक्षक, महाराष्ट्र राज्य यांच्याकडे सादर केलेला आहे, त्यामुळे मंडळाचे निर्णयार्थ सदर प्रस्ताव फेर सादर करण्यात येत आहे.

प्रस्तावित प्रकल्पास उपरोक्त निर्णयानुसार राज्य वन्यजीव मंडळाचे विचारार्थ व अनुमोदनार्थ ठेवण्यास विनंती आहे. या कार्यालयाचे अभिप्राय प्रपत्र भाग- १ मधील मुद्या क्रमांक ७ (i) ते (vi) बाबत व प्रपत्र भाग IV ची पूर्तता करून शासनास सादर करण्यात येत आहे.

सहपत्र- वरील प्रमाणे २ प्रतीत प्रपत्र भाग I ते IV

(महिष गुप्ता)

(महिष गुप्ता)
मुख्य वन्यजीव रक्षक तथा
प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव)
महाराष्ट्र राज्य

- प्रतिलिपी :- १. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य यांना माहिती व योग्य त्या कार्यवाहीस अग्रेषित.
२. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) पूर्व, नागपूर यांना माहिती व योग्य त्या कार्यवाहीस अग्रेषित.
३. मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक), नागपूर यांना माहिती व योग्य त्या कार्यवाहीस अग्रेषित.
४. वनसंरक्षक तथा क्षेत्र संचालक, पेंच व्याघ्र प्रकल्प, नागपूर यांना माहिती व योग्य त्या कार्यवाहीस अग्रेषित.
५. उपवनसंरक्षक (प्रादेशिक), नागपूर यांना माहिती व योग्य त्या कार्यवाहीस अग्रेषित.
- ✓ ६. मेसर्स शांती जीडी ईस्पात अँड पॉवर प्राय. लिमिटेड, राजीव गांधी कॉम्प्लेक्स, बाल आश्रम कॅम्पाउंड, कचेरी चौक, रायपूर - ४९२ ००१ यांना माहिती व उचित कार्यवाहीस अग्रेषित. Email- sgdiplmining@gmail.com

(महिष गुप्ता)

(महिष गुप्ता)
मुख्य वन्यजीव रक्षक तथा
प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव)
महाराष्ट्र राज्य

(To be attached to part I)
Opinion of the Chief Wildlife Warden, Maharashtra State

[“Proposal for diversion of 99.95 ha. forest land for Guguldoh Manganese Ore Block for mining in village Manegaon Tal. Ramtek Dist. Nagpur (Pench –Navegaon – Nagzira- Tiger Reserve-Umred Pauni-Karhandala Sanctuary Tiger Corridor)”]

i) Brief history of the Protected Area :-

The area under consideration is not in protected area i.e national park or wildlife sanctuary but fall under the Pench –Navegaon –Nagzira- Tiger Reserve-Umred Pauni-Karhandala Sanctuary Tiger Corridor

ii) Current status of wildlife:-

As the proposed area is protected forest, it is burdened with grazing and other rights Wildlife occurrence in the area is occasional.

iii) Current status of pressures on Protected Areas :-

The area is not a protected area. So, all type of biotic pressure exists. There are villages around and therefore cattle population is significant. The area of Proposed Project is protected forest so all sort of rights of villagers exist on that area.

iv) Impact of project on wildlife, habitat management and access/use of resource by various stakeholders :-

There will be impact of the project on the wildlife Movement as the proposed area falls in Tiger Corridor as ascertained by Wildlife Institute of India, Dehradun “Tiger Corridors of Eastern Vidarbha Landscape”.

As the area involved is part of protected forest, various rights related to collection of forest produce, grazing etc will be affected.

v) Contiguous wildlife areas, which would benefit wildlife if added to National Parks/Sanctuary :-

The Pench National Park and Mansingdeo sanctuary which is part of Critical Tiger habited of Pench Tiger Reserve is 9.10 away from the project area and nearby area of Mogarkasa (103.92 sq.km) is already notified as Conservation Reserve so suitable area which can be further added to PA is not available.

vi) Other areas in the State, which have been recommended by State Government, Wildlife Institute of India, BNHS, SACON, IISC, IUCN or other expert body for inclusion in Protected Area Network :-

The various area recommended by Wildlife Institute of India, BNHS, and other stakeholders is considered and majority of the areas have been notified as protected area from 2012 to 2022. Following is the abstract of such area notified as protected areas during 2012 to 2022.

Sr. No.	Particular	Nos.	Area (in Ha.)
1	Wildlife Sanctuary	15	2032.587
2	Conservation Reserve	25	1837.63
Total		40	3870.217

Proposals for notification of following Protected Areas are being examined and some are under the consideration of State Government.

Sr. No.	Name of proposed WLS /Cons. Reserve	District	Approx. Area (sq.kms)
1	2	3	4
1	Gaganbawada Conservation Reserve	Kolhapur	105.47
2	Ajara- Bhudargad Conservation Reserve	Kolhapur	246.63
3	Taharabad Conservation Reserve	Nashik	122.45
4	Roha Conservation Reserve	Thane	27.30
5	Chivatibari Conservation Reserve	Dhule	66.04
6	Velhe-Mulshi Conservation Reserve	Pune / Raigad	87.41
7	Naneghat Conservation Reserve	Pune / Thane	98.78
8	Bhorgirigad Conservation Reserve	Pune	37.64
9	Dindori Conservation Reserve	Nashik	62.10
10	Surgana Conservation Reserve	Nashik	86.28
11	Kareghat Conservation Reserve	Nandurbar	97.45
12	Chinchpada Conservation Reserve	Nandurbar	93.91
13	Alibag Conservation Reserve	Raigad	60.03
14	Ghera Manikgad Conservation Reserve	Raigad	53.25

15	Rajmachi Conservation Reserve	Thane/Pune	83.15
16	Lonavala Conservation Reserve	Pune / Raigad	121.20
17	Gumtara Conservation Reserve	Thane	125.50
18	Jawhar Conservation Reserve	Palghar	118.28
19	Dhamani Conservation Reserve	Palghar	49.15
20	Asherigad Conservation Reserve	Palghar	80.95
21	Aatpadi Conservation Reserve	Sangli	9.48
22	Ekara Conservation Reserve	Chandrapur	102.99
	Total		1935.44

Nagpur

Dated :- 16 /03/2023

(Signature)
(Maheep Gupta)

Chief Wildlife Warden &
Principal Chief Conservator of Forests (Wildlife)
Maharashtra State

PART- IV

(To be completed by the Chief Wildlife Warden within 15 days of the receipt of Part-II and III)

Opinion of the Chief Wildlife Warden, Maharashtra State

["Proposal for diversion of 99.95 ha. forest land for Guguldoh Manganese Ore Block for mining in village Manegaon Tal. Ramtek Dist. Nagpur (Pench -Navegaon - Nagzira- Tiger Reserve-Umred Pauni-Karhandala Sanctuary Tiger Corridor)"]

1	Date of Receipt of Part-II and III by the Chief Wild Life Warden or the officer authorized by him in this regard.	16/09/2022 and 10/02/2023
2	Do you agree with the information and recommendations provided by the officer-in-charge in Part-III.	Yes.
3	If not, please provide the reasons.	Not applicable
4	Have you visited the site yourself and held discussions with the applicant?	No.
5	a) Do you agree that the present proposal for permitting use of NP /WLS area is the best option or only option and is viable?	No work permission sought in any NP/WLS. But the permission is being sought as the proposed area is in tiger corridor identified as per report in publication of Wildlife Institute of India in its publication "Tiger Corridor of Eastern Vidarbha Land scape.
	b) Whether proposal subjudice ? If yes give details.	No.
6	Please provide specific comments w. r. t. Section 29 of the Wildlife (Protection) Act 1972.	Project does not envisage any disturbance to wild life or Tiger Reserve in terms of section 29 and section 35(6) of Wildlife (Protection) Act 1972. As the proposed area is not in any protected area.
7	Any other information that you would bring to the notice of the State Board, National Board or its Committee that may be relevant and assist in decision making.	Project is not located in PA or Tiger Reserve but it is Part of Tiger Corridor as per the report published by WII, "Tiger Corridors of Eastern Vidarbha Landscape." As it is the part of corridor, movement of animals is seen occasionally and indirect evidence of wildlife has also been observed.
8	Do you recommend the project?	The Project site falls in the Wildlife Corridor identified by WII (Wildlife Institute of India) which connects

		Pench Tiger Reserve (PTR)-Navegaon-Nagzira Tiger Reserve (NNTR) and Umred Pauni-Karhandala Wildlife Sanctuary. As the project is site specific as per availability of Manganese Ore the project is recommended with condition detailed further.
9	Conditions, if any, to be ensured in the interest of wildlife for allowing use of the area.	The present proposal was put up in the 19th meeting of the State Wildlife Board, held on 21/09/2022. The board had discussed and given the following decision. <i>"The board directed to prepare a complete mitigation plan and submit a complete proposal from a reputed organization having expertise in this field and decided to consider the proposal after completion of all."</i> As per the above decision of the board, the project proponent has prepared a mitigation plan through the Director Chandrapur Forest Academy, Chandrapur. The mitigation plan proposed includes : • Soil moisture conservation works. • Preventive steps to avoid animals falling into mine pits. • Restoration of soil dump. • Plantation of native species around mine area (upto 50 m.) • Mechanism for forest fire control. • Development of artificial bird nests. The project is recommended subject to the following conditions: 1. According to the decision taken by the State Board for Wildlife in its 19th meeting, 4% of the project cost of area falling in tiger corridor should be deposited with the Pench Tiger Conservation Foundation, Nagpur for wildlife conservation and development work in the state. 2. The proposed mitigation-measures should be implemented by project proponent and a

		committee to monitor implementation of mitigation measures should be constituted.
--	--	---

Nagpur

Dated :- 16/03/2023

(Maheep Gupta)

Chief Wildlife Warden &
Principal Chief Conservator of Forests (Wildlife)
Maharashtra State